

t, mert ez és kiadós!

min nagyváradi szül., szigoruan s szerint.

MIENZ Cluj telefon 1-18.

Zenetek

W. E. Zerindulorduljanak kívánhoz (Cluj), Calea

m, nem jelentkeztvők és azért a ndulás elmarad.

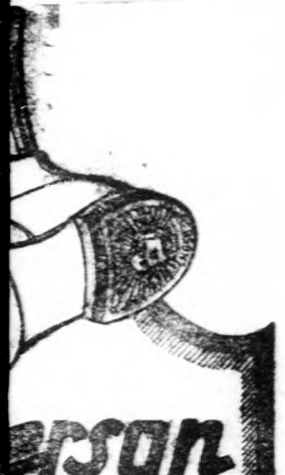
k az „Ostjüdische csernovitzi lapok i intézetek mű-

ievici, Zirelsohn, és Stern.

atalos elnevezése smérési szándék- azt a körülmények-

aban használt ne- is. Leginkább a

ogy a naptárbizott- lo öt időegységre apja hónapon kívül osztandó napok a Főcél a naptár tel- zánk küldeni, mi

PERSON gummisarok gummitalp cipőnek feltétül szükséges kelleke. ganyos járást osít, megvéd dvesség ellen, sőbb és tartóbb a bőrnél.

egjobb minőségű sbest eternit alatotóket állit legolcsóbb ár- n jótállás mellett szletfizetésre is angel-Jeremiás Gheorgheni Byergyószentmiklós

Szerkesztőség kiadó- hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baran (L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977 Zs. N. Sz. — 558

kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez cím- zendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

UTIKÉLET

Rumasetter Róbert

Budapest

KAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉS ÁRA Romániában

Egész évre — 850
Félévre — 460
Negyedévre — 240
Egy hónapra — 85
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 1.50

1925. április 20. Hétfő

Évfolyam * 86. szám

5685. Niszán 26

A jó oportunizmus

Briand külpolitikai programja nem nélkü- lözi a szenzációkat. Ravasz, diplomatikus és egyben megnyugtató. S ha ellenfelei az oppor- tunitás vádjával illetik is és illették őt, akkor most a vádat dicséretre kell átváltoztatni. Di- cséretté, mert az opportunitás csak addig és akkor bűn, ameddig és amikor aljasan egyéni célokat szolgál, de mindjárt erénnyé változik, mihelyt egy egész nemzet, vagy pláne egy egész kontinens érdekeit szolgálja. Herriot-t kétségkívül merev jellemessége vitte bukásba, az a férfias következetesség, mely, ha be is látja tévedéseit, — az egyszer kimondott szó- tól nem tágíthat. Briandot nem ebből a ke- mény anyagból gyúrták. S ha jellemét ethikai szemszögből éles bíráló alá is lehet venni, azt senki sem állíthatja, hogy hajlékonysága nem lehet hasznos. És bizony: a francia gazdasági élet és politikai konstellációk most éppen ab- ban a stádiumban vannak, melyek megkövete- lik államférfiaktól, hogy a hasznossági szempon- tokat fölébe helyezték a többi szempontoknak. Érthető az, hiszen erkölcsi stabilitás csak ér- tékálló gazdasági alapokra épülhet.

Briand opportunitásának legjellemzőbb és egyben legdicséretreméltóbb része az, hogy el- vetve Herriot makacsságát, fentartani szándé- kozik a vatikáni követséget. Ezzel a tettel bel- politikai nyugalmat teremteni a célja, elvenni egyik méregfogát a rojalista agitációnak, mely- nek utóbbi időben való megerősödése igazán nem érte meg a végeredményben nem jelentős koncesszió megtagadását.

Még frappánsabb az a briandi állásfoglalás, mely minden nehézség nélkül lendül át a her-rioti vizekről Chamberlain vizeire. Briandnak — Franciaország szerencsésére — nincsenek skru- pulusai, de viszont jók az ösztönei. Herriot- ban — minden őszinte pacifizmusa mellett is — sok volt a nehézkesség az új adottságok megértésére, az elvek revíziójára, az idők pa- rancsszavának befogadására. Ő még erősen volt befolyásolt bizonyos ortodox nacionalista szem- pontoktól, melyek a Németország felé való kö- zeledésben természetesen erősen gátolták. Hely- zetét — legalább is külpolitikai vonatkozások- ban — utóbbi időkben élénk ellentmondások tették labilissá. Annál is inkább, mert a leg- őszintébb pacifizmus hangját a konzervatív, tehát világnézetiileg Herriot mögött baktató Chamberlain ütötte meg. Ez már önmagában véve is dezavválás volt.

Briand, mint minden oportunista, több és elevenebb ösztönnel van felruházva. Briand jó szelkakas, mely kellő időben érzi meg a szelek irányát és nyomban reagál is. Ő belátta, hogy a német probléma megoldása nélkül Európába nem költözhet be valódi nyugalom és béke, tehát a gazdasági konszolidáció. Ergo: azt az irányt veszi fel, mely a megbékülés felé vezet. Ezzel az irányváltotással elhárítja első sor- ban Franciaország felől azt a vádat, hogy túlzó nemzeti szempontok miatt akadálya volt az egyetemes békének. És ezzel befelé is megerősíti a radikális pártok uralmát, feltéve, hogy szempontjainak továbbra is érvényt tud szerezni és pacifista törekvéseinek sikerülni fog a né- met monarchista törekvéseknek is gátat szabni. Mert bizonyos, hogy Briandnak, a ravasz dip- lomatának pacifista konfessziójával ez is egyik célja. Azzal, hogy az Unió leszerelési program- ját teszi magáévá, egyben az amerikai tőke bi- zalmát is erősíteni igyekszik Franciaországgal szemben.

Lehet, hogy mindez oportunista. De ez az oportunista jó, mert jó Franciaországnak. És egy országnak nem politikusi jellemére, ha- nem eredményeire van szüksége.

Briand szakítani fog Herriot külpolitikájával?

(Páris, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A végleg megalakult Painlevé-kormány politikai programjáról a „Chicago Tribune“-ben terjedel- mes cikk jelent meg. A lap szerint Briand kül- ügyminiszter elejti Herriot vatikáni álláspont- ját és hozzájárul a vatikáni követség fentartá- sához. A kormány egyidejűleg haladéktalanul megkezdi a tárgyalásokat Angliával és Ameri- kával. E tárgyalások legfőbb célja Franciaor- szág adósságainak rendezése, mert Briand meg- győződése szerint addig nem lehet a külpoli- tikában szabadkeze Franciaországnak, míg adó- ságai nincsenek rendezve.

Másik nagyjelentőségű programja Briand- nak, — Herriot-val ellentétben — hogy elejti a genuai jegyzőkönyvet és magáévá teszi An- glia, azaz Chamberlain álláspontját. Ezzel tehát Briand a Németországgal való megbékülés po- litikáját kezdi meg, illetve tetőzi be.

Oroszországgal szemben tovább is a jóakarát politikáját akarja folytatni Briand, mert véle-

ménye szerint Oroszország Franciaország részé- ről való el nem ismerése Oroszországot Német- ország karjaiba hajtáná. Briand magáévá teszi az Uniónak a leszerelési konferencia összehívá- sára vonatkozó javaslatát is.

Cailleaux pénzügyi programjára vonatkozó- lag a „Chicago Tribune“-nek az az informá- ciója, hogy Cailleaux tovább fog küzdeni az infláció ellen és Selves, valamint De Monzie tervei helyett az adójövedelem növelésével és szigorú takarékossgal akarja a pénzügyi egyen- sulyt helyreállítani.

Painlevé, mint hadügyminiszter a katonai szolgálat csökkentésére fog törekedni és a lét- szám apasztására Painlevé Nollet volt hadügy- miniszter tervét teljesen magáévá teszi és há- boru esetére a gazdasági, ipari, katonai tömeg- mozgósítás előkészítését, a tankok, repülőgépek, gázfejlesztők, páncélkocsik kellő felhasználását tartja a legfőbb feladatnak.

Kettőre redukálják Ausztriában a minisztériumok számát

Ujabb nagyszabású hivatalnokelbocsátások lesznek

(Bécs, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi Wiener Allgemeine Zeitung beavatott helyről arról a szenzációs tervről értesül, hogy a küszöbön levő alkotmányreform szerint a kan- cellári hivatal mellett csak két önálló minisztériumot szerveznek meg, illetve e két minisz- teriumba, mint szakosztályokat olvasztják be a többi minisztériumokat. Az egyik minisztériumba a belügyi, közoktatásiügyi, igazságügyi és hadügyi szakot intézik, míg a másikban a forgalom, ke- reskedelem, pénzügyi és földművelésügyi tárcák lesznek beolvasztva.

A postatakarékpénztár hatáskörét nagyrésztben az osztrák nemzeti bankra ruházzák át. Ennek a radikális intézkedésnek nyilvánvalóan az a célja, hogy a hivatalnokok létszámát újra és még nagyobb arányban korlátozzák.

Háromévi átmeneti időt adnak a kvótán felüli italmérések likvidálására

Pénzügyminiszteri körrendelet a készülő szesz törvényről

(Bucuresti-Bukarest, április 18. Az Uj Kelet munkatársától.) A pénzügyminisztérium a készülő szesz törvénnyel kapcsolatosan körrendeletet in- tézett a pénzügyi adminisztrátorokhoz. E kör- rendelet a következőket tartalmazza:

A parlament ülészakának megnyitása után közvetlenül benyújtjuk a szesz törvényre vonatkozó javaslatot. Ez a törvény a közszük- ségletből fakad és nemcsak financiaális szem- pontok érvényesülnek benne, de elsősorban szociális, sőt nemzeti jellege van. Az új szesz- törvény mindenekelőtt azt célozza, hogy az alkoholt lépésről-lépésre kivonja a forgalomból. Ezt az akcióját 12 év alatt kívánja keresztül vinni, úgyhogy ezután egyetlen egy gyár se állíthason elő olyan szeszestalt, melyek erős- ségüknél fogva az egészségre a legártalmasab- bak. Nemadunk ki a jövőben egyetlen egy új szeszgyártási autorizációt, a meglévő szeszgyárak viszont a pénzügyminisztériummal közösen meg- állapított árak útján berendezkedésük költ- ségeit e 12 év alatt amortizálhatják, úgy hogy megfelelően tudják magukat kárpótolni.

A „tűica“ fogyasztást szabaddá tesszük, ter- mészetesen megfelelő ellenőrzés mellett. Azok az üstök, melyek 1924-ben már üzemben voltak, továbbra is üzemben maradhatnak.

A törvény teljes célzata azonban az, hogy a gyümölcsfeldolgozó ipar (szilvaszalás, kom- pótok készítése, stb.) támogatásával odahasson, hogy a szilvát s más gyümölcsöt ne alkoholos italok főzésére használják fel, hanem inkább fenti jövedelmezőbb feldolgozására. Ennek a támogatására külön alapot létesítünk, amely majd az ilyenjellegű vállalatok segítségére lesz,

ezeket adómentességben részesíti.

Ami a szeszestaltok kimérését illeti, egész Románia területére be akarjuk hozni a regá- beli rendszert, mely a községekben az engedé- lyekekből beolvó adók egy részét iskolák és templomok, városokban pedig hasonló kulturá- lis célokra fordíthatnak.

Átmeneti intézkedéstől megteszük a szüksé- ges lépéseket, hogy a most szeszárúsítással fog- lalkozó boltok közül azok, amelyek az új rez- sim következtében elveszítik engedélyüket, megfelelően átalakíthassák üzleti forgalmukat. Az erre megállapított időtartam legfeljebb há- rom év lehet. Ezalatt az idő alatt új licenck kiadása csupán általános érdekű intézmények, így szövetkezeti boltok részére lesznek kiad- hatók.

Természetesen az új törvény megkülönböz- teti a szállodák, éttermek, kávéházak, stb. szesz- árusítását azoktól az üzletektől, melyeknek fő- forgalmát éppen a szeszestaltok árusítása teszi ki.

A római interparlamentaris konferencia programja

Rómából jelentik: A római interparlamen- taris konferencián a következő kérdések fog- nak szerepelni: 1. a drágaság kérdése, 2. a nemzetközi mezőgazdasági hitel ügye, 3. nem- zetközi kölcsönök, 4. az európai valuták stabi- lizálása, 5. vasutügyi egyezmények, 6. a mun- kások és munkaadók közötti döntőbíróóságok szervezése, 7. az aranyérem, mint számítási alap, 8. egyezmények a nemzetközi kereskede- lem és a repülés rendezésére, 9. a konzulok kereskedelmi ügykörének egyesítése.

Amundsen elindult,

hogyan repülőgépen felfedezze az északi sarkot

(Krisztília, ápr. 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette már az Uj Kelet, hogy Amundsen a híres sarki utazó tervbevette, hogy repülőgépen fogja megkísérelni az északi sark megközelítését és tudományos felfedezését. A terv most valóra vált. Roald Amundsen és az amerikai Elsworth a napokban indultak el Krisztíaniából. Egyelőre csak Tromsøig utaznak, ahol a sarki expedíció több tagja várakozik rájuk. A repülőgépek, a melyeken a végős szakaszt megteszik, Marvikban vannak, onnan hajón viszik a Spitzbergákra. Öt nappal ezelőtt az expedíció több résztvevője utazott el a norvég fővárosból és pedig Ruser-Larsen hadnagy, Dietrichson hadnagy és Horgen hadnagy repülők. Az utóbbi tengerésztiszt 35 éves és nemrégiben mint pótrepülőt szerződötték az expedícióhoz. Elutazott Frederik Ramm újságíró és Paul Berga filmfényképész is. Ramm az elmúlt nyáron, Amundsen legutolsó expedíciója alkalmával két hónapig tartózkodott a Spitzbergákon, ahol a sürgőnyszolgálatot látta el. A táviratokat a Farm nevű anyahajóról adja le az expedíció Ingörj-be, ahonnan az oslói központ veszi fel és továbbítja Európába. A North American Newspaper Alliance külön tudósítót — valószínűleg James Warthont — küldi a Spitzbergákra. Ez az újságíróst körülbelül hetven nagy amerikai lapot foglal magában. Amundsen kötelezte magát, hogy négy cikket ír a trósztnak. Az amerikai újságíró sürgőnyeit a Stavanger-rádió-állomásról küldi New-Yorkba.

Berga fényképész a filmek felvételével bízták meg. A felvételeket rögtön Tromsø elhagyása után megkezdte. Felvételeket készít a Spitzbergákon is és felveszi a repülőgépek próbajáratát a dán szigetek. Kilenc kilométer filmet visz magával, amelynek egyrészt az amerikai Elsworth használ fel, aki szintén filmezik utközben. A repülőgépeket Marvikban a második expedíciós hajóra, a Hobbyra rakják át. Pisából idáig a Wega hozta őket. Omdal hadnagy, aki a vállalkozásban mint repülő szintén résztvesz, a repülőgépeket Pisától idáig kísérte a hajón. A Hobby a repülőgépek átvétele után Tomsøbe megy, hogy az expedíció rakományának egyrészt ott vegye fel. (Tromsøben szállnak hajóra Amundsen, Elsworth és Schulte-Frohlinde, a Dornier-művek igazgatója. Utóbbi Kings-Bayben felülvizsgálja a repülőgép motorjait, amely után a gépek a dán szigetekre repülnek Luse-Larsen és Dietrichson vezetésével. A norvég tengerészhajó, a Farm, Hagerup kapitány vezérlete alatt már szintén Tromsø felé tart, ahol a repülők a meteorológusokat és az expedíció több más tagját veszik fel.)

Az Amundsen-expedíció felszereléséhez hozzátartoznak természetesen a sík és a szánok. A síket amerikai diófából készítették és jóval szélesebbek a szokottaknál, minthogy Amundsennek az a véleménye, hogy ezek a széles alkotmányok az esetleges laza és borsikás hóban jobban megfelelnek. A sík szíjazata és megerősítő szerkezete egészen újszerű. A hótalpak hat kilogram súlyúak, a szánokak hét kilogramot nyomnak. Ezenkívül Amundsen vitorlavászon-csónakokat is visz magával, amelyek a kormányal és a többi hozzávalóval együtt csak tíz és fél kilogram súlyúak és nyolcszáz liter térfogatúak. Pillanatok alatt szétszedhetők és összeállíthatók. Négy ember számára kényelmes hely esik bennük. Amundsennek az a szándéka, hogy a csónakokat az északi sarkról való visszatérésük alkalmával használja, ha történetesen a repülőgépek az északi sarkon leszállni kényserülnek és újból levegőbe emelkedni nem tudnak. Noha az expedíció különleges sátrakkal és szánkahúzó hámoakkal van felszerelve — minthogy kutyákat magával nem vihet — mégis azt hiszik, hogy ezekre a segéd- és mentőeszközökre nem lesz szükség.

Legújabb jelentéseink szerint a hajók vasárnap elhagyták a tromsøi kikötőt és megérkeztek a Spitzbergákra. Az utat kedvező körülmények között tették meg, de a tengeren szem elől veszítették a Hobby nevű kísérőhajót, melynek azonban 24 óra alatt szintén be kell érkeznie. A tulajdonképeni repülőút tehát most kezdődik. A gépek rádiófelvétel leadóállomással vannak ellátva, úgyhogy állandó összeköttetésben lesznek a Spitzbergákon levő hajókkal.

A légi út 2000 mérföldet tesz ki, amit egy gyorsjárata repülőgép normális körülmények közt 24 óra alatt megtesz. Amundsen aeroplánjai két motorral vannak ellátva, hogy ha az egyik felmondja a szolgálatot, a másik tovább működhesse. A repülőgépek alumíniumból készültek és tulajdonképen hidroplánok, úgyhogy az utat bármikor a tengeren

is folytathatják, sőt jégterőkkel is fel vannak szerelve. Egyenesen katasztrófális volna azonban a sarkvidék jégmezőin való kényszerleszállás, mert a jégsziklákon a gép könnyen pozdorjává törhet és ha utasai nem is vesztik életüket, nem menekülhetnek

ki a sarkvidékről.

Ha a vakmerő expedíció sikerül, feleletet kap az emberiség és a tudomány arra az eddig megoldatlan kérdésre, hogy az északi sarkon tenger, álló jég, vagy szárazföld van-e?

Meg kell menteni a máramarosi zsidóságot

Akiknek a földreform nem adott földet

De aiktól elvett. Kulturakció a zsidók zsebeire. Dragomirestiben nincs helye az iskolában a zsidóknak

(Rozália, április 18. Az Uj Kelet munkatársától.) A második fejezet címe: földreform. Ha valahol, úgy itt kellett volna az államnak megmutatnia, hogy ez a reform valóban a földnélkülieknek földhöz való juttatását célozza. S itt kellett volna megmutatnia, hogy az igényjogosultakat egyformán elégitik ki tekintet nélkül arra, hogy kinek mi a vallása, nemzetisége. Amíg egyfelől a földreform a kisebbségi birtokosokat tönkre tette, nem teljesítette feladatát a kisebbségek nincstelenjeivel szemben. Fel kell tegyük itt a kérdést, melyre egy félhivatalos választ kaptam csupán eddig: *Hány földnélküli, de földmiveléssel foglalkozó zsidó kapott földet a kisajátítás során Máramarosban.* Ugy mondják, hogy mindössze három. Én nem hiszek e szám valódiságában, nem hiszem ugyanis, hogy akár három zsidó lenne, ki földet kapott.

Es fel kell tegyük a második kérdést is. *Hány zsidó hitközség kapta meg az öt megillető földterületet.* Tudomásunk szerint, már pedig igyekeztünk erről meggyőződni: *Egyetlen egy sem.* Pedig Máramarosban bőven vannak zsidó földműveseink, kiknek földjük nincsen és vannak hitközségeink, melyek teljes közsegéket alkotnak.

Pozitív irányban tehát a földreform nem vonatkozott a máramarosi zsidókra. Ez a zsidóság, nő meg a többi is, az agrárreform kérdésében számításba sem jött.

A földművelő zsidóság elien

De most nézzük, hogy vajon ugyanezt a szerepet vitte-e a zsidóság, mint a földreform passzív résztvevője? Itt bizony más, egészen más az eset. Ahol csak venni lehetett, ott vettek. És jellemzésül szolgáljon a rozáliai eset, ahol a látogatóban lévő bukaresti szenátor egyszerűen felszólította a parasztokat, hogy vegyék birtokba a zsidók földjét.

Az agrárreform különösen súlyosan érintette a havasok zsidó gazdáit. Ez a kitermelési tilalmakkal együtt oda vezetett, hogy ma teljesen megszűnt a termelés. Ezzel hatalmas zsidó tömegek váltak munkanélkülivé, de kenyér nélkül maradtak a román és a rutén munkások is. Ebben megy tönkre Máramaros, s így kerül inségbe valamennyi népe.

Felsőrona községben még az agrárreformot megelőzően „hangulatot” csináltak, hogy a zsidóktól elveszik a földet. Erre a zsidó lakosság sietve eladta azt a kis földjét is, amije volt. Így kerültek gyors eladásra tíz-husz holdas birtokok, melyet az agrárreform nem bántott volna. Viszont másutt utólagosan találtak rá módot, hogy a zsidó által történt vásárlást megsemmisítsék.

Egyik érdekes következménye a zsidó földek gyors eladásának, hogy a tulajdonosok cserének telegkönyvi végrehajtását nem hajtották végre. S most a volt zsidó birtokok terhelik meg az adóval azután a föld után, mely már évek hosszú sora óta nem is az övé. Különösen súlyos panaszok vannak ebben az irányban Dragomirestiben.

Egy máramarosi kultur-akció

Az agrárreformnak van azután egy speciálisan máramarosi formája, amely azután bizonyos kulturmázt kapott. Es ez: az *iskolaépítési akció*, amely valóságos hadjáratot jelent a zsidók kertje és zsebe ellen. Máramarosban iskola kell. Helyes, okos kívánság. Allami iskola. Még ez is rendben van, bár erre vonatkozólag szomorú tapasztalataink vannak. *Egész Máramarosban nincs jiddis nyelvű elemi iskola*, bár a tanulók százainak anyanyelve a jiddis, s a zsidóságot úgy a békeszerződés, mint a párisi szerződés alapján megilletné, hogy saját anyanyelvű allami iskolája legyen. Ez a kérdés azonban nem tartozik ide. Tény az, hogy a zsidó gyermekek megtanulnak románul, viszont a román gyermekek is megtanulnak jiddisül.

Szükség is van új iskolákra, s az állam legfőbb feladatának kell tekintse, hogy a máramarosi lakosság kulturnívóját emelje. Az állam azonban, igen egyszerűen, ezt a feladatát áthárítja arra a szegény máramarosi lakosságra, mely amúgy is erején felül viseli az államháztartás és a községek adminisztrációjának terhét. Minden egyes község feladata gondoskodni az iskola telkéről és az építési költségekről. Nos a községek gondoskodnak is. Már a maguk módja szerint, s mert a községi elöljáróságban zsidók csak elvétve foglalnak helyet, az iskolaépítés terhének túlnyomó részét a zsidóságra hárítják át. Illetve hadd disztigváljunk mi is úgy, ahogy a máramarosi prefekturán hallottuk. Nem a zsidókra, hanem a kereskedőkre és iparosokra. S arról igazán nem tehetnek, hogy a kereskedők és iparosok — zsidók.

Ahol nincs helye a zsidó gyermeknek

De mielőtt e kérdésre rátérnénk, hadd mutassunk be megint egy iskola példát az iskolahiányról. Dragomirestiben nem is annyira helyiségben, mint inkább tanítóban van hiány. Erre azután az ottani tanító egyszerűen oldotta meg a dolgot. *Zsidóknak nincs hely az iskolában.* Ebben a községben, ahol mintegy százhusz zsidó család lakik, mindössze három-négy gazdagabb zsidó gyermek részesült az idén abban a szerencsében, hogy az állami iskolában hely jusson számukra. A többieket egyszerűen fel sem vették. Így néz ki az iskolahiány Máramarosban. Szerény véleményünk szerint azonban valóban nincs szükség több iskolára Máramarosban. Legalább olyan iskolákra, ahol ilyen tanítók taníthatnak, s olyan iskolákra, ahol olyasmiket taníthatnak, mint amilyen a hivatalosan aprobált antiszemita tankönyv idézete volt.

Zsidó telek, — zsidó pénz

E kis intermezzo után hadd térjünk rá az iskolaépítési akcióra. Ehez kettő kell: telek és épület. Mindenekelőtt foglalkozzunk a telekproblémával. Ezt a kérdést a megye prefektusa igen diplomatikusan oldotta meg: a tanügyi hatóságok feladata megállapítani, hogy melyik telek alkalmas iskola-célokra. S csudálatos módon az isten is úgy rendelkezett, hogy mindenütt csak a zsidók telkei alkalmasak erre a célra. Legalább így találják mindenütt a tanügyi hatóságok. És megindul a keresés. A kiválasztott telek lehet utóvégre nem a legalkalmasabb. Erre a szomszéd telekre kerülhet a sor. Mindaddig, míg azután a tanító arra a végső és megmáshatatlannal meggyőződésre jut, hogy x. y. zsidónak a telke egyedül hivatott a községben arra, hogy közcélokra feláldoztassék. A törvény ilyen esetekben bizonyos határozott utasításokat ír elő, s mindenekelőtt megállapítja azt, hogy az építkezést csak azután lehet megkezdeni, miután a kisajátítási eljárás minden fokon keresztülment és aprobálást nyert. Ezt azonban nem akceptálják és azonnal birtokba veszik az iskolatelket, megkezdik az építést. Hogy azután a felsőbb fórum a tanügyi „szakvéleményt” nem akceptálta, további kérdés, akkorra már állani fog az iskolaépület, a törvény segíteni nem lehet, hacsak a zsidó meg nem fizeti a költségeket. Már pedig olyan gazdag falusi zsidó nincs, ki ezeket a költségeket fedezni tudná.

Néhány eset

Ime néhány jellemző eset: Felsőronán egy olyan telek kertjéből vettek el, melynek tulajdonosa belsőleggel és külső földekkel együtt mindössze tíz holddal bir. Ugyanott a ruthén iskola tanuló nélkül áll. Barsánán egy súlyosan hadirokkant kis kertjét vették el a háza mellől és kezdték meg az építést, jóllehet a törvény előírja, hogy csak üres telkek sajátíthatók ki iskolának, nem pedig házhoz tartozó kertek és udvarok. Rozálián becsületesen oldották meg ezt a kérdést, mert a község egyik üres telkét jelölték ki erre a célra. Sacalon egy nyolcgyermekes özvegy kertjét akarták iskolacélokra lehasítani. Szerencsére erre

nem került lottak.

A telke el. Ezzel az iskolát nagy az építés sem vétehető fel az téhát közsegéteknek szinté dőkre, iparos gazda száz-kégyen szatós lej is, elteki veszi a részé Máramarosba csináltak és terheket. Me mely teljes nak, melyet

Szaploncz ségeket az el gen azonban A tető negy volt fedezet. ezer lejt kizá Es itt egy k pítás, hogy n ellenes menta mán boltos is val sem szer ben és a töb Ez a megállap Tudatos, nyilt ról van szó, zsidót ütessen eljárása veti f mely ezuttal z

Testo

A regáti

(Cluj-Kolo

dósítójától.)

sürgető problé

regát és a több

a bensőséges, t

szükséges ahhoz

désünket az új

sos módon biz

mindkét oldal

sére, de a dolog

mit nem lehet

évszázados külö

rális differenciá

mint többi or

ezek a különbs

színén mozgó

azonos politikai

ismét egy törz

szakadt zsidóság

Jóakarattal

megtette a ma

országárszbeli z

megértés a mag

lálkozna össze

vári zsidó vezet

akik belátták, h

vadás talán még

sadalmi és barát

tők s hogy éppe

ren való egyesül

vezetőemberek ne

zsidóság vezetőin

hogy viszonyozák

kalomból Kolozs

országos főrabbi,

elnöke, dr. Bam

Fraternitatea” pá

a „Lumina” páh

Bnei Brit főtitká

várra érkeznek m

roman-i és piat

Evvel a látog

lünk, hogy Koloz

páholy, amelynek

rális tevékenység

Hétfőn délelő

Cedek templomban

nek keretében dr.

dr. Fildermann s

adást tartani a z

minden valósínű

tercei főrabbi, az

részt fog venni.

Egy magyar bankigazgató romániai kálváriája

Harmincnapos fogság hamis feljelentés alapján

(Oradea-Mare-Nagyvárad, április Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy hónappal ezelőtt nagy szenzáció gyanánt hatott az a hír, hogy a nagyváradi rendőrség sikkasztás miatt letartóztatta a Romániába érkező Sebők Zsigmondot, a somogy megyei takarékpénztár igazgatóját. A letartóztatás a kaposvári ügyészség megkeresése alapján történt, amely arról értesítette a nagyváradi rendőrséget, hogy Sebők igazgató egy-milliárd magyar korona elsikkasztása után megszökött Magyarország területéről és a jelek szerint Románia felé vette útját.

Az ügyészségi átiratnak aztán meg is lett a foganatja, amennyiben a nagyváradi rendőrség megkezdte az ügyben a nyomozást és az éppen ott tartózkodó bankigazgatót letartóztatta. A rendőrség nyomban értesítette az esetről a kaposvári ügyészséget, de mindmáig nem érkezett semmiféle intézkedés a kiadatás iránt. A nagyváradi rendőrség, miután harminc nap lelt anélkül, hogy az idegen állampolgár iránti kiadatási eljárást folyamatba tették volna, szabadlábra helyezte a sikkasztással vádolt igazgatót.

Miután a szabadlábrahelyezés megtörtént, kitűnt, hogy dr. Gál budapesti ügyvéd egy héttel ezelőtt már tisztázta a bankigazgató szerepét, akiről bebizonyította, hogy a sikkasztást már csak azért sem követhette el, mert a somogy megyei takarékpénztártól már régebben megvált, ahonnan nagyobb összegű végkielégítést kapott, működéséért pedig jegyzőkönyvi köszönetet. A kaposvári ügyészség két hamis feljelentés alapján indította meg az igazgató ellen az eljárást. Sebők a kellemetlen kaland után visszautazott Magyarországra, hogy a hamis feljelentők ellen hárommilliárd magyar korona erejéig kártérítési pert tegyen folyamatba.

A Lömaan Akko közleményei

A Lömaan Akko akció vezetősége a következőket közli az érdekeltekkel:

1. A B-zónában (határok keletről a Haifa-Akkói vasutvonal, nyugatról a park, délről az egész várost átszelő nagy sugárút. Építkezési kötelezettség a telekkönyvi bekebelezéstől számított négy éven belül) a következő parcellák állanak az A-csoportbeli jegyzők rendelkezésére: 620, 621, 636, 637, 655, 656, 610, 611, 616, 617, 618, 619, 624, 625, 626, 627, 640, 641, 642, 643, 644, 650, 651, 652, 653, 654, 570, 572, 573, 574, 598, 599, 600, 565, 566, 557, 558, 559, 560, 561, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 533, 534, 537, 538, 543, 544, 577, 578, 579, 580, 583, 584, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 527, 528, 529.

2. A C-zónában (határok nyugatról a Haifa-Akkói vasutvonal, északról az egész várost átszelő nagy sugárút, keletről a Haifa-Beyruti főút. Építkezési kötelezettség a telekkönyvi bekebelezéstől számított öt éven belül) a következő parcellák állanak az A-csoportbeli jegyzők rendelkezésére: 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 991, 992, 993, 994, 870, 871, 872, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 888, 889, 890, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 897, 898, 899.

3. A D-zónában (határok nyugatról a haifa-Akkói vasutvonal, délről az egész várost átszelő nagy sugárút, keletről a Haifa-Beyruti főút. Építkezési kötelezettség a telekkönyvi bekebelezéstől számított öt éven belül) a következő parcellák állanak az A-csoportbeli jegyzők rendelkezésére: 955, 956, 914, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 903, 904, 910, 911.

4. Az E-zónában (határok nyugatról a Haifa-Beyruti út, északról az egész várost átszelő nagy sugárút, keletről a templom előtt északról délre húzódó széles út, délről a Haifa-beyruti főutat a sportteleppel összekötő út. A templom körüli nyolc parcella és pedig 1366—1373 bruttó kettő dunamos, a többi parcella bruttó három dunamos) a következő parcellák állanak az A-csoportbeli jegyzők rendelkezésére:

a két dunamos parcellákból: 1366, 1367, 1368.

a három dunamos parcellákból: 1377, 1378, 1379, 1382, 1383, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1440, 1441, 1442, 1443, 1451, 1452, 1453, 1392, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1448, 1449, 1450.

5. Az F-zónában (határok: nyugatról a Haifa-Beyruti főút, délről az egész várost átszelő nagy sugárút, keletről a templom előtt északról délre húzódó széles út, északról a Haifa-beyruti főutat a sportteleppel összekötő út. A templom körüli nyolc parcella és pedig 1358—1365 bruttó kettő dunamos, a többi parcellák bruttó három dunamo-

sak) a következő parcellák állanak az A-csoportbeli jegyzők rendelkezésére:

a két dunamos parcellákból 1358, 1359, 1360, a három dunamos parcellákból 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1336, 1337, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1338, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1344, 1355, 1356, 1357, 1315, 1316, 1317, 1318.

6. Címváltozás. Irodánkat Strada Radu (v. Bocskay-utca) 9. szám alá helyeztük át. Mindenfajta megkeresés vagy küldemény ezentúl e címre küldendő.

El lehet-e adni a kisajátított földeket

Uj rendelet szabályozza a kisajátított földek forgalmát. Cipaianu miniszter nyilatkozata

(Bucuresti-Bukarest, április 18. Az Uj Kelet munkatársától.) Az agrártörvény kiegészítéséről a törvényjavaslat kerül rövid időn belül a kamara elé. Az új törvényjavaslat a kisajátított földek forgalmát szabályozza, s nyílt tendenciája az, hogy a már egyszer kisajátított földek ne kerülhessenek többet üzleti forgalomba s ezáltal esetleg „nem kívánatos elemek” kezei közé.

Az új törvényjavaslat Cipaianu földmívelésügyi államtitkár készítette, aki annak intézkedéseiről munkatársunknak a következőket mondotta:

— Azokra a földterületekre nézve, amelyek birtokába a tulajdonos az agrárreform, vagy pedig a régi királyságban az 1864. évi törvény alapján jutott, eladás esetén az állam fenntartja magának az első vásárlás jogát. Minden más formában szerzett ingatlanra vonatkozólag nem érvényesek a törvény rendelkezései, azok szabad forgalom tárgyát képezik, s bármely román állampolgárságu földmívelőnek eladhatják anélkül, hogy az államnak elővásárlási joga lenne. Épp így eladhatók azok a telkek, amelyekhez házzal együtt jutott a tulajdonos tekintet nélkül, hogy áll-e most ház a telken, vagy sem.

Jugoszláv csapatokkal akarják levérni a bolgár zavargásokat?

(Bucuresti-Bukarest, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Adeverul” ma azt a szenzációs hírt közli, hogy Jugoszlávia követe a belgrádi kormány nevében a bolgár kormány előtt azt a kívánságát fejezte ki, hogy a bolgár zavargások elfojtására csapatokat bocsát a szomszédállam rendelkezésére. E hirdetés szerint a jugoszláv kormány a határon már koncentrált is csapatokat.

Hétévre ítélték a Dob-utcai vérvád szenvedő hőjét

(Budapest, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti büntetőtörvényszék néhány nappal ezelőtt kezdte meg Löbl József kereskedő gyilkossági perének tárgyalását. A vád szerint Löbl 1923. december 18-án a Dob-utcai Lázár-kávéházban egy késszurással megölte Tremmel Mátyás szakaszvezetőt. A pört főleg az teszi érdekessé, hogy

a gyilkosság idején a pesti fajvédő-sajtó szinte vérvádat akart kovácsolni a gyilkosságból,

azt állítva, hogy a zsidó kereskedőnek mintegy véraldozatként volt szüksége a keresztény katona vérére.

A vádirat szándékos emberöléssel vádolja Löbl Józsefet, két társát pedig, Bárd Szigfriedet és Bónis Lajost mint bűnsegédeket állítja bíróság elé, mert egyes tanúk szerint ők is bántalmazták a katonát, akit később Löbl agyonszurta. A tárgyaláson Löbl tagadta, hogy Tremmel szakaszvezetőt megölte volna. Előadta, hogy december 19-én tíz óra tájban nyolc részeg katona jött be a kávéházba, ahol lármázni kezdtek. Odament a katonákhoz és felszólította őket, hogy ne csináljanak botrányt a kávéházban, ahol éppen egy gyermekfelruházási akció gyűlése folyik. Erre az egyik katona megütötte őt, ő pedig visszaütötte, mire a többi katonák is beleavatkoztak a verekezésbe és úgy elverték, hogy később el is ájult.

Nem emlékszik arra, hogy megszurta volna Tremmel, csupán arra emlékszik, miután ájulásától magához tért, látta, hogy az egyik katona a földön fekszik, de nem tudta, hogy mi

— Abban az esetben, ha az állam nem élne e törvényben meghatározott területek eladásánál az elővásárlás jogával, akkor ezek az ingatlanok a következő feltételek mellett adhatók el: A vevőnek román állampolgárnak kell lennie, földmíveléssel foglalkozni, vagy pedig el kellene végezze a mezőgazdasági szakiskolát. A vevőnek abban a községben kell laknia, ahol az ingatlan fekszik. Az eladásra kerülő ingatlan 25 hektárnál nagyobb, 2 hektárnál kisebb nem lehet.

— Az állam vagy a Casa Rurala útján vásárolt ingatlan csak akkor lehet eladni, ha annak kisajátítási ára már teljes kielégítést nyert. Az agrárreform útján kisajátított földek csak a kisajátítási ár megfizetése után öt évvel adhatók el. A törvényben megállapított ingatlanokat szabadon lehet cserélni, s a rokonságon belül elajándékozni.

— Jelzálogkölcönt ezekre az ingatlanokra csak az állam által kijelölt bankok adhatnak. Ha valaki más banktól akarja a jelzálogkölcönt felvenni, úgy ehhez a földmívelésügyi miniszter külön engedélye szükséges. A rendelet, mely az agrártörvény erre vonatkozó generális intézkedésén épül fel, — a legrovidebb időn belül megjelenik.

történt vele. Az elnök ezután megkérdezte, hogy került ki a zsebéből és hogyan tört el az a zsebkés, amelyet a tett színhelyén találtak. Löbl szerint a kés akkor eshetett ki a zsebéből, amikor elájult.

Tremmel ő nem szurhatta meg előlről, mert a háta mögött állott.

Viszont igen jól emlékszik rá, hogy Tremmel őt megütötte. A másik két vádlott, Bárd Szigfried és Bónis Lajos szintén tagadják, hogy Tremmelhez nyultak volna.

Kenyeres törvényszéki orvosszakértő kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy a szurás az ütőeret vágta el s Tremmel azt csak félóráig élhette túl. A melléte talált késen emberi vér nyomai láthatók.

Németh Ödön orvosprofesszor szakértői véleménye szerint Löbl indulatos ember, de nem tekinthető elmebetegnek. Az ilyen emberek megfontolási képessége kisebb a rendesnél. Löbl kétségtelenül erős felindulásban szurhatta le Tremmel, ami, ha akaratelhatározó képességét nem is függesztette föl, mindenesetre erősen korlátozta azt.

Az ügyben a törvényszék ma hirdette ki az ítéletet, amely szerint

Löblt hétévi fogházra ítélte, a másik két vádlottat pedig felmentette.

A törvényszék szándékos emberölés büntetését látta fenforogni, mert Tremmel hat késszurással szándékosan, bár nem előre megfontolt szándékkal ölte meg. A vizsgálati fogságban eltöltött hat hónapot kitöltöttnek vették.

Az Uj Kelet ság n Szer kesztk Felelős szier Előfizetési 240 lei Az Uj Kelet megje

Ükapja magát a sp nyomorult

Vasárnap 5685 Niszán 1925 április Hétfő 5685 Niszán 1925 április

már kipihe kodtatásait. módu, tekir Öregapj nyugtalan kövei közöl fészket mag ták. D'Isra örökölte. A kusa, diplom világbirodal egyik legrá ösztönösebb gösebb zsid field. És az évben, ápril — megjele virágával a boritsa el a jének emlé

A történi állapítani, vagy sem. dolog volt ezzel a ko hogyha mé denható m ügyben se tudtak meg sfinx mind és gunyosa gosan és Szónoklatai ben egyará járt vasár masan kére szolt: hozz ember mind telendő pr hogy meg hogy semu kell követk

De Disz fontos. Még zsidónak tu tosabb, ő m hirdette m pen. Evszaz tőnei, mintk volna, olya ki belőle a lás. — ám istennel elg zsidó nemze vágy hajs ezzel a ke India-politik nem ez az zott. És ad lyos ösztön tina rögös földjét, népl látni. És az fantasztikus egyik legh Roy-t. Fan meghódítás álmódzik h

Április 1-től május 1-ig országos sékelakció

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár D'Israeli

Meghalt 1881. április 19-én

Ükapja halálos veszedelmek között lopta ki magát a spanyol inkvizíció véres karjaiból. És nyomorult családjával csak úgy bolyongott országról országra, mint annyi ezer és ezer földönfutó zsidó, akik kilopták, kihazudták magukat a halál mártíromságából az élet mártíromságába. Szépapja Olaszország partjaira vetődött és a sugaras, a lélek küszöbe alatt titkos reminiscenciákat életre keltő ragyogó égbolt alatt, a 2-ik generáció idegrendszerére már kipihente az apák szörnyű lelki megrázkodtatásait. Szépapja Olaszországban már jó-módu, tekintélyes zsidó kereskedő volt.

Óregapjában újra föltámadt a bolyongók nyugtalan vére, kirepült Velence csudálatos kövei közül, hogy a ködös Angliában építsen fészket magának. Óregapját Benjaminsnak hívták. D'Israeli Benjamin. Nevét és véréét tőle örökölte. A modern Európa legnagyobb politikusa, diplomatája, Anglia újjáteremtője, a Brit világbirodalom megalapítója, az angol irodalom egyik legragyogóbb szírója, az ujkor leg-ösztönösebb sémitája és száz esztendő leg-gősebb zsidója Benjamin Desraéli, lord Beaconsfield. És az angol nép és parlament minden évben, április 19-én, — a halálának napja ez, — megjelenik a szobra előtt, hogy kedvenc virágával a primerose-val, tavaszi kankalinnal borítsa el a Brit világbirodalom újjászervezőjének emlékművét.

A történelmi kutatás sokáig nem tudta megállapítani, hogy Disraeli kikeresztelkedett-e vagy sem. A közvélemény előtt megszokott dolog volt az, hogy zsidó ember karrierjének ezzel a komisz aktussal kell kezdődnie. Hát hogyha még valaki lorddá lesz és Anglia mindenható miniszterelnöke! Pontosat ebben az ügyben sem életében, sem halála után nem tudtak megállapítani. Maradt a rejtélyes nagy sfinx mindenki számára, érthetetlen és nagy és gunyosan mosolygó. Ő maga mindig és hangosan és gőgösen zsidónak hirdette magát. Szónoklataiban, politikai írásaiban és regényeiben egyaránt. De azért keresztény templomba járt vasárnapi misére. Amikor barátai bizalmasan kérdőre vonták ezért, mosolyogva válaszolt: hozzá tartozik a bon-tonhoz, hogy az ember minden vasárnap végigszundikálja a tisztelendő prédikációit. És még ma sem tudjuk, hogy meg volt-e keresztelve vagy sem. Abból, hogy semmiféle írott bizonyíték nincs, arra kell következtetni, hogy nem.

De Disraeli megítélésénél nem is lehet ez fontos. Még nekünk zsidóknak sem. Mindenki zsidónak tudta, zsidónak tudja és ami legfontosabb, ő maga mindig és állandóan zsidónak hirdette magát. És ez nem is lehetett másképpen. Évszázadok fölhalmozott energiája és ösztönei, mintha egyetlen emberben öszpontosultak volna, olyan mindent lenyűgöző erővel robbant ki belőle a sémitaság. Nem az izraelita hitvallás. — ámbárhogy sokszor meditáló lelkű és istennel elgondolkodó ember volt, — hanem a zsidó nemzeti megérzés. Valami leküzdhetetlen vágy hajszolta kelet felé. A pszichológusok ezzel a keletvágyával magyarázzák vakmerő India-politikáját is. De ösztönösen érezte, hogy nem ez az a kelet, ami után a lelke szomjazott. És addig addig keringett a saját homályos ösztönei körül, amíg egyszer csak Palesztina rögös talajára dobtat a lába. Az őseinek földjét, népe hajdani dicsőségének helyét akarta látni. És az ősi, az anyafölddel való érintkezés fantasztikus profétáló álomra ragadta. Megírta egyik leghatalmasabb regényét a Dávid Al Roy-t. Fantasztikus egy regény. Palesztina meghódításáról, a zsidó állam újraéledéséről álmodozik benne.

És aki tudja, hogy mit jelent az, regényt írni, az tudja, hogy az ilyen álmodozások győtrődő gondolatokat, vágyakat takarnak. És Disraeli kénytelen volt ezeket az ő vágyait regényekben kiélni. Mert ha realizálni akarta volna őket, — az ő korában még nem akadt volna ember és nem akadt volna zsidó, aki megértse és hinni tudjon. Ezért maradt ő, a zsidóságában is örökre a megérthetetlen sfinx. Gunyos-fájó mosolyával mintha ezt akarta volna mondani: hiszen ugyse tudátok megérteni. Csaknem egy fél évszázadnak kellett elmulni. És most is és így is, csak mi tudjuk igazán megérteni ezt a nyugtalan lelkű nagy zsidót. De ha van megérzés a sirban, Disraeli lelke mosolyogva tekinthet a mai David Al-Roy-okra. Eszméinek győzelmét ő maga verekedte ki, de titkos vágyait a végzet és a zsidó nép életakarata a mi napjainkban viszi a megteljesülő diadal felé.

— **Marmaggi pápai nuncius elutazott Prágából.** Marmaggi pápai nuncius Prágából való elutazása a diplomata-világ kínos szenzációja. A prágai diplomata kar tudvalevőleg érelyes hangon tiltakozott a külügyminiszternél azon hang ellen, melyet a szocialista sajtó Marmaggi nuncius ellen használt, akit kellemetlen idegennek tituláltak. A tiltakozásban kifejezésre juttatták a diplomáciai kar álláspontját, hogy a testület nem fogja a jövőben eltűnni Marmaggi nunciussnak, aki a diplomáciai kar doyenje, hasonló sértegetését. A viszony Róma és Prága között sohasem mutatott nagy készséget a barátságos megegyezésre, amely egy konkordátum megkötésének útját egyengette volna. Benes római tartózkodásai alkalmával mindig az utolsó pillanatban kereste fel Gasparri bitoros-államtitkár, de sohasem nyilvánította azt a kívánságot, hogy a pápa fogadja őt. Marmaggi Rómába hívták, hogy adjon felvilágosítást a helyzetről, amelyet rendkívül károsnak tartanak. A cseh sajtóban az affér éles harcot provokál. A klerikális lapok a nuncius elleni eljárást a világ szegényének mondják. A csehszlovák sajtóiroda pedig arról számol be, hogy a diplomáciai kar részéről semminemű intervenció nem történt.

1925—6685 évben
 április 1-től május 1-ig
25.000
 sekkelt kell megváltson
 Erdély zsidósága!

— **Vizumkönnyítések a közép-európai államok között.** Bécsből jelentik: Befezett ténynek lehet tekinteni, hogy Ausztria és Németország között a legmesszebbmenő könnyítéseket fogják alkalmazni, amelyek még a nyári utazási idő előtt lépnek életbe. Valószínű, hogy Ausztria és Németország között teljesen eltörlik a ma fennálló korlátozásokat. Csehszlovákia is kijelentette, hogy nagyarányú könnyítéseket fog életbeléptetni, a beutazási vizumdíjakat le fogja szállítani, a vizumokat bélyeg formájában szolgáltatják és egyszerűen az átlépésnél, a határon vásárolhatók. Kedvezményeket ígért Magyarország, Svájc, Olaszország, csupán Jugoszlávia zárkózott el minden könnyítés elől.

— **A zsidó vallás kigunyolása a kirakatban.** Tegnapelőtti számunkban közöltük azt a zsidó vallás mélyen sértő és fölháborító esetét, ami Marczy Gyula kolozsvári boltjában történt. Ez ügyben tegnap valóságos küldöttségjárás volt szerkesztőségünkben. Marczy Gyula vonult föl tanuival és vádlottal, egy mosolygó képű bürtügnökkel, aki nyilván ittas állapotban követte el azt az ostoba tréfát, ami a tréfacsinálás történetében áll. A szereplők mindegyike nyilatkozattal frissíti föl a kellemetlen eset emlékét. Hármat e nyilatkozatok közül alább közlünk:

Marczy Gyula nyilatkozata így szól:
 „Az Uj Kelet 1925. április 15-iki számában

megjelent „A zsidó vallás kigunyolása a kirakatban” című cikkükre ezennel kijelentem, hogy e dologban teljesen ártatlan vagyok annyiban, a zsidó felirású cédulát Hirsch Sándor ur az én tudtomon kívül helyezte a kirakatba.
 Teljes tisztelettel
 Marczy Gyula“

Hirsch Sándor nyilatkozata:
 „A fenti nyilatkozat megfelel a valóságnak, az említett felirást én magam csináltam és helyeztem ki a kirakatba Marczy Gyula ur tudta nélkül, az egész dolog egy tréfa akart lenni.“
 Hirsch Sándor

Knöpfler Albert így nyilatkozik:
 „Alulírott kijelentem, hogy valótlán rágalom az, hogy Marczy Gyula fűszerkereskedő (lakik az Elian palotában) tőlem vette azokat a kirakatába tett pereceket és hogy tőlem kapta a zsidók vallásos érzületét kigunyolni hivatott héber betűs „Sel Pészach“ feliratot. — Magam is zsidó vagyok, ily hitványságot nem feltételezhet rólam senki.
 Knöpfler Albert“

Marczy Gyula nyilatkozatával szemben, hogy ő ebben az ügyben teljesen ártatlan, tárgyilagosság okából közöljük az egyik megbotránkozott zsidó szemlélőnek, Gombos Benőnek előadását az eset lefolyásáról:

— Amikor már számosan gyülekeztek a bolt előtt — mondotta — kijött Marczy Gyula és viccesen kérdezte tőlem:
 — Parancsol sel pészach peracet?
 — A különös humorra nem voltam hangolva és figyelmeztettem Marczy urat, hogy ezzel mélyen sérti a mi vallási érzületünket. Együttal megkérdeztem, kitől valók a percek és a sel pészach tábla. A kereskedő Knöpfler Albert pékmestert jelölte meg. Én azonnal fölkerestem Knöpflert, aki csodálkozva hallott a neki tulajdonított esetről és kijelentette, hogy a percek egyáltalában nem is tőle származnak. Közben nagyobb tömeg gyűlt egybe a bolt előtt, ami Marczyt a tábla bevonására indította. Az odajött rendőrbiztos már nem találta a táblát a kirakatban.
 Eddig a legkompetensebb szemtanu elbeszélése.

— **Egy amerikai zongoraművész nap hangversenye az újságíróklubban.** Vasárnap este kilenc és fél órai kezdettel egy igen tehetséges zongoraművész, Elisabeta White mutatkozik be az erdélyi közönség előtt. White kisasszony San-Paolóban és Bécsben adott hangversenyeiket. Romániába rokonainak meglátogatására utazott. Elisabeta White műsorán a következő hangversenyszámok szerepelnek: 1. Claude Debussy: Colliwogg's Cace-Walk. 2. Richard Strauss: Reverei. 3. Edvard Mac Dowell: Schadow dance (Habtánc). 4. Schumann: Nachtsstück: Liszt: Concert Pharapruse. 5. Heller: Rigoletto. 6. Mendelsohn—Bartoldy: Saltarello. 7. Mac Dowell: Storm. A hangverseny iránt zeneértői körökben a legnagyobb érdeklődés mutatkozik.

* **Megjelent az első jiddis regény magyar nyelven.** A zsidó Balzac Mendale Moicher Szfurim humoros zsidó snorerregénye „**A santa Fiske**“. Ára 80 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

* **Meghívó.** A Marpe Lanafes (Kórházi szegény betegetek élelmező) egyesület folyó hó 19-én vasárnap délután 3 órakor Str. N. Filipescu (Szentlélek-utca 1 szám alatt közgyűlést tart, amelyre t. Címet meghívjuk és megjelenését okvetlen kérjük. Cluj, 1925 évi április hó 5-én. Tisztelettel Mózes Elek titkár, Neumann Mórné elnök.

Idegfájásoknál, reumánál, köszvénynél, elhásadásnál, cukorbetegségnél a természetes „**Ferencz József**“ keserűvíz rendkívül jóhatású hashajtónak bizonyul. Az anyagcsere-zavarok gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferencz József vizkurák nagyon szép eredményhez vezetnek. Kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.
 8

* **Ne féljen! Hyperol-lal készítsen szájvizét, megvédi fertőző betegségektől,** torokfájástól. Kapható minden gyógyszer-tárban és droguerében.

* **Gyöngéd** és hamvas arcbőr a szépség főkelléke. Hogy ezt elérje, keverjen mosdóvizébe eredeti Mack-féle **Kaiser Boraxot**, amely egy természetes és ártalmatlan szer az arcbőr ápolására.

KOZGAZDASAG

Összeírják azokat a kereskedőket és iparosokat, akiket a kilakoltatás veszélye fenyeget

(Cluj-Kolozsvár, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közöltük már tegnapi számunkban, hogy a bukaresti Sfatul Negustoresc kezdeményezése folytán országosan összeírják azokat a kereskedő- és iparoscégeket, akik háztulajdonosaikkal nem tudtak megegyezni és így május elsejével a kilakoltatás veszélye fenyegeti őket. Ugyancsak összeírják azokat is, akik kényszerhelyzetükben olyan megállapodást kötöttek, amely nem felel meg a reális viszonyoknak. Ennek az összeírásnak a célja, — mint azt már megírtuk — hogy a Bukarestben április 23-án megtartandó országos kongresszus alkalmával a

kormány elé terjesszék, ezzel is bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy sokkal nagyobb azoknak az egzisztenciájukban megtámadott kereskedőknek és iparosoknak a száma, akik nem tudtak háztulajdonosukkal megegyezést létesíteni, mint azt a kormány hiszi.

A kolozsvári Sfatul Negustoresc vezetősége ismételtén felhívja az érdekelt kereskedőket és iparosokat, hogy bérletükre vonatkozó sérelmeiket saját jól felfogott érdekükben lehetőleg azonnal, de legkésőbb április 21-éig feltétlenül jelentsek be. Ugyancsak jelentkezzenek azok is, kik a bukaresti kongresszuson részt akarnak venni.

A mai valutapiac

A mai napon a román ünnep miatt szünetelt a bankközi forgalom.

Devizapiac április 18-án:

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 12313—12313—, Amsterdam 206.62—206.62, Newyork 517.50—517.50, London 2476.00—2476.00, Páris 2720.00—2717.50, Milánó 2125.00—2121.00, Frága 1535.00—1535.00, Budapest 71.75—71.75, Belgrád 835.00—835.00, Bukarest 232.50—232.50, Varsó 99.25—99.50, Bécs 72.85—72.85.

Párisi tőzsde: Bukarest 860.

† Megszűnt a belga- és francia frank értékkülönbözete. A nemzetközi pénzpiac az utóbbi időben igen nevezetes esemény a belga és a francia frank értékének lassu kiegyenlítődése. A francia frank a háboru előtt is már mindig valamivel többet ért, mint a belga frank. Abban a mértékben azonban, amint Belgium egyre nagyobb függőségbe került egy politikai, mint pénzügyi téren Franciaországgal szemben, ugy lett egyre nagyobb a távolság a francia és a belga frank között. Az utóbbi időben a fejlődés iránya megfordult, a belga frank egyre jobban függetlenítette magát a francia franktól és most már a két valuta között a differencia alig több félszázaléknál. Belgium gazdasági helyzete egyáltalában nem indokolja valutájának alacsony árfolyamát, mert az országban serény munka folyik és a pénzügyi helyzet is fokozatosan javul. A múlt esztendőben az állam ismét 100 millió frankot fizetett vissza a Nemzeti Banknak és így már adósságának mintegy 10 százalékát letörlesztette. A javulás az idei esztendőben is állandóan tartott és visszhangot keltett a nemzetközi pénzpiacra, ami a belga valuta megerősödésében jutott kifejezésre. Azok a kedvezőtlen jelenségek, amelyek a francia frank árfolyamát befolyásolják, a belga franknál nem érzetik hatásukat.

† Helyiérdekű vasutak nacionalizálása Szlovákiában. Prágából jelentik: A csehszlovák vasúti minisztérium újabb elrendelte az Árva-völgyi Helyiérdekű Vasut, az Eperjes—Bártfai Helyiérdekű Vasut, a Hólik—Lednicronai Helyiérdekű Vasut, a Zólyombreznó—Tiszolci Helyiérdekű Vasut, a Zsitvavölgyi Helyiérdekű Vasut és a Rimaszombat—Kollári Helyiérdekű Vasut nacionalizálását. Ezeket a részvénytársaságokat a pozsonyi cégbírósg jgyezte be és valamennyinek Pozsony a székhelye.

† Megalakult a romániai élesztőkartell. Jelentették, hogy a romániai élesztőgyárosok között tárgyalások indultak egy kartell létesítése ügyében. A tárgyalások eredménnyel zárultak úgy, hogy néhány nappal ezelőtt megalakult az élesztőgyárosok kartellje, amelynek elnöke báró Neumann Károly aradi szesz- és élesztőgyáros.

† Meghosszabbították a méter kizárolagos bevezetését. A mértékek és súlyok vezérigazgatója tudvalevőleg rendeletet adott ki, amely szerint hossz mértékül csak a méter alkalmazható és a yardokban stb. jelzett árukat át kell írni méterekre. A legutóbbi határidő erre április elsején járt le, a kereskedelmi kamarák előterjesztésére azonban ezt a határidőt július 1-éig meghosszabbították.

Fizetéskeptelenség miatt

teltári áron alul, az összes

antik butorok,

facillárok, régi képek és perzsa szőnyegek

kiárúsítása megkezdődött.

G r á t z műkereskedés,

Cluj, Piața Unirii 8.

R. Mosse Rt. 1192

Mindenhol csak

eredeli

CZELL-sört

és

LUTHER-sört

kérjen.

Telefon 516

Mosse 1155

Főraktár

Ciment, Dukász & Tsa cégnél
Cluj, Str. Bucovina (v. Munkácsy-u.) 28

Ha művészt kívüli fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermelt árszámok listáztatásáig legelőbban itt szerzhetik be

Köhögés, torokfájás rekedtség ellen

biztos hatása a legmodernebb összetételű, jóízű és olcsó gyógyszer a

Siromalt

Tartalmaz nemcsak köhögés, rekedtség stb. elleni gyógyszereket, hanem egy kiváló tápértékű malátakivonatot is, ami által az összes hasonló gyógyszereknél hatásosabb.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Kényszereladás kiköltözés miatt

Fischer üvegüzlet

CLUJ

MECHANICA

papirkonfekció ipar.

Temesvár II. — Titu Malorescu 1.

Gyárt: Papirtrombi át, tombolajegyet, legyezőt, bohócsapkát, serpentint, konfettit stb.

Vezér-épviselőt keres: Kolozs, Bihar, Besztercenaszód, Szatmár megyék, egyet pedig Arad, Alsófehér, Hunyad megyék részére. — Csak jól bevezetett nagykereskedők jönnek számításba, kik utaztatnak is.

VELMA

SUCHARD

CSOKOLÁDÉKÜLÖNLEGESSÉG

Egy férfi fehérnemű üzem

villanyerőre berendezett, keres elsőrangú

szabászt vagy szabásznőt

50% haszonrészese-déssel. Ugyanott egy gomblyukkötő is felvétetik.

Ajánlatok

az UJ KELET
kiadóhivatalába intézendők.

HASZNÁLJON

CSAK

"DURA"

ELEMÉKET!

דור רביעי על מספר
 חולין מהרב הגאון האמיתי שר התורה מרן
 משה שמואל גלזנר זצ"ל אבדוק קלונבורג
 החבור מפיץ אור חדש על כל המסכתא.
 מגלה עמוקות באופן מפליא בפרט בעניני
 שהימות ומטרות
 הרוצה להשיגו יפנה אל הכתבת:
Jüdische Buchhandlung
„SAFRUTH“
 Cluj, Str. St. O. Josif (Szép-u.) 1.
מחירו - Lei 150-
 חברות וישיבות ותיק מקבלות הנחה של 20 אחוזים מיום 30
 אחוזים. מחברים ומוליים שרוצים להחליף את ספריהם בידור
 רביעי יפנו אלינו.

Valódi perzsaszőnyegek
 nagy választékban
Rosenberg I. régiségkereskedőnél
 Cluj, Str. Memorandului 25.
 (v. Unio-utca) Telefon 76.
Antik könyvszekrény sürgősen eladó.
 Rador 2639

A simleul-silvaniei orth. izr. hitk. Előljárásától
 39-1925. ikt. sz.

Fürdő bérbeadási hirdetmény
 Alulírott orth. izr. hitk. Előljárása ezennel köz-
 hírré teszi, hogy a tulajdonát képező ritualis für-
 dő s a hozzátartozó 14 fürőkabinban elhelyezett
 ugyanannyi porcellán és beton kádak f. évi ápr.
 hó 20-án d. e. 11 órakor Simleul-Silvanieiben, az
 izr. iskola nagytermében írásbeli ajánlat utján,
 5 évi időtartamra, azaz f. évi május hó 1-től 1930-ik
 év április 30-ig terjedő időre bérbe fog adni.
 Bánatpénz a felajánlott egy évi bérösszegnek
 10%-a, mely összeg az ajánlathoz készpénzben, vagy
 megfelelő értékpapírban csatolandó.
 Csakis az ilyen és a később nem érkezett aján-
 latok fognak figyelembe vétetni.
 Árverési feltételek alantírt hitközség Elnökénél
 vagy jegyzőjénél naponta 9-12-ig és 3-5-ig meg-
 tekinthetők.
 A hitk. fentartja magának a jogot, hogy az aján-
 latokra való tekintet nélkül, azt az ajánlatot fogja
 elfogadni, melyet előnyösebbnek tart.
 Simleul-Silvaniei rend. tanácsu városban más
 nyilvános fürdő nincsen.
 Simleul-Silvaniei, 1925. ápr. 5-én.
 Szilágyi Dezső, Brüll Kálmán,
 hitk. jzö hitk. elnök

Vaságyakat kórházak és intézetek
 részére, üzleti acél-
 redőnyöket, gépes **napellenzőket**
 és önműködő
 épület és műlakatos munkákat legolcsóbban szállít
Izsák Antal lakatos, Cluj,
 Str. Gh. Baritiu No 12. (volt M. locu-utca)
 R. Mosse 1211

A Bőrpari Rt.
 bőrdíszm., bőrönd- és taska-
 árúgyár

lerakatát megnyitotta

Specialis Szaküzlet Gyári árkokban
 Javítások és átalakításokat vállalunk

Clujon
 Cal. R. Ferdinand (Wesselényi-u.) 2.

Építésszek! Telefon 333 Építetők!
Vigdorovits Izsó
 építkezési anyagok raktára
 Cluj, Cal. Dorobantilor (Honvéd-u.) 16.
 Házhoz szállít portland-cementet, oltott
 meszet, gipszet, különböző cserepeket,
 valamint mindennemű építési anyagokat,
 vaggontételben is.
 R. Mosse Rt. 1216

GENTLEMAN
 kész férfi-
 ruha, angol
 szabóság és
 férfi divat

Angol kelmék nagy választéka

Legolcsóbb bevásárlási forrás.
Cal. Reg. Ferdinand (Szép-utca sarok)
 Renner portálával szemben. L. 3247

SZABÓ JENŐ
 divatkülönlegességek
 nagyaruházába

Cluj
 Cal. Regele Ferdinand 5

**megérkeztek
 a legújabb**

francia és angol
 tavaszi kabát- costüm-
 és ruha-

divatujdonságok!

Telefon **4-79** Telefon

Sorsjegy minden vevőnek díjmentesen lesz áruházunk pénztárában kiszolgáltatva.

Ingyen 3500 lej-
 hez juthat az, aki a

PARISIEN ÁRUHÁZ R.-T.

Cal. Reg. Ferdinand 12. áruházában bármit vásárol. Az áruház igaz-
 gatósa elhatárota ugyanis, hogy cége jövedelmének egy bizonyos hányadát
 vevőközönségének juttatja vissza. Ezért a **Parisien Áruház Rt.** min-
 den hó 25-én a cég kirakataiban közszemlére tett **3 értékes tárgyat**
közjegyző jelentésében kisorsolja és a nyert tárgyat, vagy annak
 ellenértékét a szerencsés vevőnek díjmentesen kiszolgáltatja.

Férfi divat, rövid- és kötöttáru, harisnya, porcel-
 lán, üveg- és alpakkaáru, evőeszközök.
 Gyermekeknek, gyermekjáték, díszműtáruk leg-
 olcsóbb és legnagyobb választékban

kiköltö-
 zés miatt
üzlet
CA
 par.
 rescu 1.
 jegyet, le-
 confettitstb.
 Kolozs,
 ir megyék,
 unyad me-
 letett nagy-
 kik utaz-

RD
ESSÉG.

zem
sznót

atok
ELET
 laba in-
 tók.

A
KET!

llen
 y kiváló
 ásosabb.
an.

SPORT

A román husvét két napjának sportprogramja

A román husvét sportprogramja, híven a mult-hetihez, jórészt szintén nemzetközi mérkőzésekből áll. Temesváron bécsi, Kolozsváron, Nagyváradon magyarországi csapatok mérkőzése képezik a programot.

A két nap részletes programját a következőkben adjuk:

Kolozsvárt mindkét napon a budapesti NSC kiváló és az utóbbi időben szép sikereket arató, csapata mérkőzik. Vasárnap a Victoria, hétfőn pedig a Haggibbor lesz az ellenfele. A Victoria az elmúlt heti mérkőzése és azutáni tréningek után bizonyosra veszi győzelmét. Annaira számít a győzelemre, hogy tegnap az egyesület elnöke több fogadást tett erre. A Victoria szereplését mindenki kíváncsian várja, annál is inkább, mert a csapaton lényegesebb változást is eszközöltek. Valószínű játszani fog benne Krieshofer, a KKASE védőjátékosa és Leitner, aki csak a mult héten érkezett vissza külföldről. Krieshofer játszásához a labdarugó szakosztály megadta hozzájárulását. Ugyanilyen alapon fog játszani a Haggibborban hétfőn Deutsch Simi. A Haggibbor ugyilátszik méltó akar lenni régi hírnevéhez, mert komolyan veszi mérkőzését és nagyon készül arra. Tegnap szakértők vezetésével alapos tréninget vettek a játékosok. Különösen Deutsch Simi és Fahn összejátszóit várnak sokat. Játsszani fog Noe is, vele együtt tehát így áll fel a csapat:

Rosenfeld, Pollák—Virág, Noe—Braun—Klein, Lázár—Farkas, Reményi—Fahn Deutsh Simi. Mindenesetre ennek a csapatnak az esélyei sokkal jobbakk s, ha győzelemről nem is beszélhetünk, hiszen az NSC a Vasast és az FTC-t is verte már, respektábilis eredményt érhetünk el vele szemben.

Hétfőn a Hagibbor—NSC mérkőzés előtt a Hagibbor—Universitatea törpék játszanak egymás ellen. A vasárnapi meccset, amint irtuk Bonciocot, a hétfőit pedig Vatiannu fogja vezetni.

Nagyváradon a KAC játszik, vasárnapon a NAC, hétfőn pedig a Törekvés ellen.

Temesváron a bécsi cseh csapat, a Slován vendégszerepel vasárnap a Kinizsivel másnap pedig a TAC-al. Temesvár kitesz magáért a külföldi csapatokkal való mérkőzésekben. Három egymásutáni vasárnapon kitűnő bécsi csapatokat látott vendégül.

Aradon a Zsilvölgyi válogatott játszik Arad válogatott csapata ellen.

Brassóban az aradi AMTE lesz a Brasovia ellenfele mindkét napon.

Szatmáron az aradi AAC játszik vasárnap az SzSE és hétfőn a Törekvéssel szemben.

Petrozsényban a bukaresti bajnokcsapat a Venus vendégszerepel a CAMP kitűnő csapata ellen.

A kispesti AC nagyváradi mérkőzéseit kellemetlenségek elűzték meg. Tegnap délelőtt ugyanis egy rendőr jelent meg a KAC kisérőinél és írásbeli utasítást mutatott fel a kolozsvári szigurancától láttamozva, hogy 12 órán belül hagyják el az országot. Sőt a rendőrtisztviselő kijelentette, hogy utasítása van, hogy elutazásukig felügyeletet gyakoroljon a csapat tagjai felett. A hír csakhamar elterjedt a városban és különösen az érdekelt csapatoknál, a NAC és a Törekvésnél, kik már nem gondoskodhattak volna megfelelő ünnepi programról, nagy konsternációt keltett. Még a délelőtt folyamán egy küldöttség kereste fel Zigre Miklós dr.-t, a nagyváradi szövetség elnökét, akit intervencióra kértek fel. Zigre dr. vállalta is az intervenciót és azonnal telefonon érintkezésbe lépett Bianu dr. vezérfelügyelővel, aki belátva a nagyváradi csapatok kényszerhelyzetét, Zigre dr. személyes garanciájára, engedélyt adott a KAC-nak a két mérkőzésre. Mint utóbb kiderült, a szigurancra lépésére az adott okot, hogy a KAC tartózkodási engedélye csak Kolozsvárra szólott és ennek ellenére Aradon is játszott, jöllehet az itteni szigurancán, elutazásukkor azt jelentették be, hogy Magyarországra utaznak. A KAC elnökének kihallgatásakor nyilvánvalóvá vált, hogy nem akarták félrevezetni a szigurancát, csupán tévesen értelmezték a tisztviselő kérdéseit. Ugyanis válaszukkal azt mondták, hogy nem jönnek vissza Kolozsvárra.

Kitűnően szerepel a budapesti VAC Portugáliában. A Portugáliában turázó VAC legutóbbi mérkőzésein respektábilis eredményeket ért el. Április 9-én 2:1 (1:0) arányban legyőzték a Beleneuses csapatát, nagypénteken pedig egy jelentékeny játékerőt reprezentáló lisszaboni válogatott ellen 0:0 arányu eredményt értek el. Husvét vasárnapján a Victoriával, eddigi egyetlen legyőző-

júkkal kerültek ismét szembe s a revanson a VAC 4:0 (2:0) arányban győzte le a portugál csapatot.

A bécsi Hakoah és az Amatőrök Budapestén. Budapesten szenzációs nemzetközi mérkőzések zajlanak le. Az MTK és az FTC Bécs két legerősebb együttesét a Hakoah és az Amatőröket látja vendégül. Az MTK ellenfele az Amateur, az FTC-é pedig a Hakoah lesz. Érdekes még megemlíteni, hogy mindkét mérkőzés egy pályán lesz. A nagy nemzetközi programra való tekintettel vasárnap nem lesznek bajnoki mérkőzések Budapestén.

Szabaddalra helyezték Kertész Vilít. Ismeretes, hogy Kertész Vili többszörös magyar válogatott, az MTK kitűnő halfjátékosának incidense volt egy mérkőzésen a szolgálatot teljesítő rendőrtisztviselővel és emiatt az ügyesség eljárását indított ellene és előzetes letartóztatásba helyezte. Négy héti tartott ez a vizsgálati fogság. A népszerű Vilinek tulajdonképpen azért kellett ilyen sokáig a markó-utcai fogdában lakni, mert már volt neki hasonló ügye, amiért öt három heti elzárásra ítélték, a büntetés kitöltésétől azonban, a bünbe való visszaesésig eltekintettek. Miután most visszaeső bünös volt Kertész, le kellett ülnie a már évekkal ezelőtt kiszabott büntetést is.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Magyar Színház heti műsora
Vasárnap d. u. fél 4-kor: Három Grácia (Operette, 19-edszer, szorozat 167)
Vasárnap este 8-kor: Éva (Operett-repriz, új betanulással és új szereposztással. Karácsonyi Ili fel-lépésével és Berna Sári vendégjátékával. Napi bérlet 104 szám B, sorozat 163)
Hétfő d. u. fél 4-kor: Nótás kapitány (22-edszer, Karácsonyi Iliel S. szorozat 169)
Hétfő este 8-kor: Antónia (23-adszor, St. Iz Hilda fel-lépésével, bérletszűnetben, sorozat 170)
Kedd d. u. fél 4 kor: Az ember tragédiája (115-ödször, mérsékelt helyárrakkal, sorozat 171)

Hölgyeim! Óriási választék szalmakalapokban és nyári ujdonságokban. Feltűnő olcsó kirakati árak.

"IDEAL"
kalapszalon, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Golya-áruházal szemben). Feltűnő olcsó árak. Alakításokat modellek után vállalunk.

Kellemetlen
bőrkiütések, viszkettség ellen
(rüh és egyéb eredetű) a test bármely részén, kitűnő hatása van az
Antrasol pasztának,
nem piszkít. 1 tégely ára 30 lej. Főraktár:
Dr. Biró gyógyszerár, Cluj
Piața Unirii

Olcóbb, mint bárhol!
Berlini női és férfi fűzők lej 700
Nagy választék játéktárgyakban, billiardbábukban stb. stb. Egyedüli beszerzési forrás a régi és megbízható **Hermann Bernstein cégnél**
București, Calea Rahovei 3.
Szállítás utánvétellel!

Masamódok figyelmébe
Megérkeztek legújabb tavaszi, nyári párisi és bécsi ujdonságaink Mindenféle hozzávalók s legszébb divatcikkek **dus választékban raktáron Vidéki rendelések leggyorsabban elintéztetnek.**
Magazin Elysée
(Az Ió't Moskovitz Ró sik.)
Cluj, Calea Regele Ferdinand 22. sz.
(Wess-lényi-utca)

APRÓHIRDETESEK
Egyszeri közlésnél egy szö 3-... vastagabb betűve 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 30% kedvezmény.
Apróhirdetések díja előre fizetendő

Kapott-e már ingyen sorsjegyet a Parisien-áruházban? Huzás április 25-én.

Fizetünk
minden hirdettett árnál **magasabb árt valódi kelletl gyöngyökért, brillians és gyémánt ékszerekért,** arany, ezüst és platinát, valamint régi műfogakat **világpiaci áron váltok be.** Ezüst dísz tárgyakat és arany ékszereket a legjutányosabban árusítok **VÁZSONYI - Cluj**
Reg. Ferdinand 17. Transsylvania-szálloda épületében.

Mérlegkepes könyvelő délutáni foglalkozást keres. Guttmann, Str. Dacia 9. 8879

דוא תת ערלה וזש איינק יאגען דומש רשי מלמד פערדיי-ראטער יודיש מיט 3500 לע נע-האלט ביו צום הערציעהען ווא-דערקאפט. ארעקסטע
Izralita iskola, Gherla 8854.

Megnyilt
az „ARTA”
antiquitások és műtárgyak
tavaszi kiállítás.
A kiállítás megtekinthető „Arta” Cluj, Str. Avram Iancu 3. alatt mindennap 9—1-ig és 2—8-ig. Belépti díj nincs.
Szenzációsan olcsó árak

Gyermektelen házaspár május 1-re egy szobakonyhás lakást keres (esetleg konyhahasználattal) az Unirea csokoládégyár közelében. Értekezhetni az Unirea csokoládégyár irodájában, Str. Anton Pan (v. Kriza-u.) No 6.

Szeszgyárat finomítóval ellátva bérbre keresek. Ajánlatok Kimpian János szeszgyár, Égerhát. 8878

Comunitatea Isr. Ortodoxa Autonomă din Cluj.
No. 193—925.

קאנקורר
בייא געפערטיגער געמינדע זינד פאָלגענדע שטעלען זאמארט צו בעזעצען: 1. דוא שמעללע איינעם פארציגליכען בעל תפילה ובעל קורא ירא שמים מרבים. דעם געלעגענהייט געבאטען איינט זיך אויף שויה ובריקה פראקסיס צו ער-ווערבען. שובים ווערדען בעפארצוגט.
2. דוא שמעללע איינעם ערסטען שמש דער צור בעקליידונג דיעזער שטעללע געאייגענט איינט אונד רומאניש שפריכט. בעווערבער אונטער 35 יאהרען מאגען אירע אפערטע ביו 15-טען מא איינווענדען אויף ארעקסטע:
Comunitatea isr. ort. aut. Cluj Str. Dubalarilor 1
אפערטע דאבען צו ענטהאלטען דען נאכווייז איבער ביזוועריגען שטרענגערליגיאזען. מאדעללאזען לעבעסמוואנדעל אונד ווירקאמקייט. נעבסט אננאבע דעם אלטערס אונד פאמיליענשטאנדעם. געהאלט לויט פעראינבארונג.
Cluj, la 13. Aprile, 1925.
Löffler
secretar
Samoil Adler
presedinte.

Szerkesztőségi hivatal és Cluj-Kolozsvár L. Pop. (Brassov)
Telefon: Székes kiadóhivatal Zs. N. Sz.
Kéziratok kiadásra készen kell hozni. Kéziratok adunk v

1925 április
Május a kis

(Belgrád, jától.) A kis cíaja nem májték, ül össze, ténik meg a kmadik találkoDucának, amelját állította őBelgrádi jbukaresti talakültügyminiszte miről van sz tartják. Azt h eddigi merev rését illetőleg ság elismerésé niszterei máju tárgyalások csa

Kezdet

Szofia, á merénylletek erővel indult lépések lépéskajak a vizsgálótóztattak le é összeesküvésbe százat kivége ellenére nagy a kormányáll álló eszközök szabni.

A merényl pártokban azt hogy Cankow mert ha ez ne lesz elkerülni A radikális pa kításával látja zetet. Cankow akar a lemon pártok közös a viszonyok k mányt fognak

Csehszlovákia

Prága, ápr a csehszlovák a közoktatású a vallásoktatás dezi. A rend is lépett, több tézkedéseket tárgyak, amel elő, minden mértékben kö megfelelő. Ezek zött van a va delet a felekez ismert felekez nélkül fölment lön kérvény tás kötelezett való fölmentés elején kell ber mentesek. A beleegyezése a törvénytelen gyermekeknel nél pedig a t megállapításár oktatásban, va mekeknel ez illeti. A rende tónak, hogy vallásoktatás Ez a rendelkez az aláírást nem tanítótl. Ilyen a rendelet ism